

האגודה לזכויות האזרח בישראל • האגודה לצדק חלוקתי • במקום מתכננים למען זכויות תכנון • הקליניקה לזכויות אדם בחברה באוניברסיטת חיפה • המעבדה לתכנון עם קהילה בסכנין • התנועה לחיים בכבוד • איתך מעכי • המרכז הערבי לתכנון אלטרנטיבי • סיכוי - לשוויון אזרחי • שתי"ל • בלוג:

<http://israelaffordablehousing.blogspot.com>

5 ביוני, 2012

לכבוד
השרים חברי ועדת שרים לחקיקה
ירושלים

לכבוד
פרופ' יעקב נאמן
שר המשפטים ויו"ר ועדת שרים לחקיקה
ירושלים

במייל ו/או פקס

שלום רב,

הנדון: תמיכה בהצ"ח הדיור הציבורי (הגדלת המלאי), התשע"ב-2012

בקרוב צפוי דיון בועדת השרים לחקיקה בערר שהוגש ע"י השר אטיאס בעניין הצ"ח שבנדון, שהונחה על ידי חה"כ אזולאי, אלקין, לוי-אבקסיס ורגב, אליהם הצטרפו 30 חברי כנסת נוספים.

אנו, הקואליציה לדיור בר השגה ופורום הדיור הציבורי, הכוללים הארגונים שבכותרת מסמך זה, מבקשים להביע תמיכה בהצ"ח חשובה זו, ואף לקרוא לכם לתמוך בה, בכדי להבטיח קידומה ומימושה של הזכות לדיור, וכן צמצום פערים וחזוק השכבות המוחלשות בחברה הישראלית.

לפי ההצעה, בשיווק קרקעות המדינה לבנייה, 5% מהדירות הנבנות במקרקעי המדינה והנכללים במכרזי רשות מקרקעי ישראל יועמדו על ידי היוזם לרשות המדינה לצורך השכרתן כדיור ציבורי לזכאים.

הצעה זו הולכת בדרכן של מדינות מתוקנות בעולם המשלבות חידוש מתמיד של הדיור הציבורי, עם ערכים של תמהיל חברתי שמבטיח שמשפחות מעוטות הכנסה לא יימצאו עצמן בדיור לא נאות או בשכונות חלשות ממילא, המהוות ריכוזי עוני, ואשר נוטות להנציח את העוני, אלא ישולבו בכל שכונה ועיר ויזכו לנגישות טובה יותר לחינוך איכותי, תשתית ושירותים אחרים ויוכלו לשפר את מעמדם החברתי-כלכלי. חידוש מלאי הדיור הציבורי בדרך של תמהיל חברתי הוא צורך מרכזי לכלל החברה הישראלית, שמשוועת לצמצום פערים, ולשיקום של סולידאריות קהילתית. היעדרה כמעט של בנייה או רכישה עבור דיור ציבורי בשני העשורים האחרונים פגע בשכבות המוחלשות במדינת ישראל, והחליש גם את המעמד הבינוני.

במשך שנים שררה תפיסה הדוגלת במתן שכר דירה לזכאי דיור ציבורי באופן המייתר את הצורך בחידוש מלאי הדיור הציבורי. התברר שתפיסה זו הייתה שגויה, גם חברתית וגם כלכלית. הסיוע שניתן היה נמוך מידי ולא עודכן, ומצוקתם דחפה אותם לשכור דירות בשכונות עניות. במקרים רבים התקשו זכאי הדיור הציבורי לשכור דירה בגלל סטיגמות של משכירים פרטיים.

בנוסף, המחסור בדירות ציבוריות, גרם להקשחה של הקריטריונים בכניסה לדיור ציבורי. במחאת הקיץ האחרונה ראינו עשרות דיירי מאהלי אין-ברירה, שחיים בעוני ובהיעדר קורת גג, אך הם אינם נחשבים כזכאים לדיור ציבורי, כי המלאי המצומצם מקשה על הגמשת קריטריונים לא סבירים, כאשר קיימת רשימת המתנה כה ארוכה של הזכאים הנוכחיים.

מכסה של 5% מהווה צעד חשוב בדרך לחידוש המלאי של הדיור הציבורי, תאפשר שילוב מוצלח, תסייע בהפחתת המחיר שהחברה הישראלית משלמת על היווצרות מוקדי עוני ותחלק נכון יותר את

האחריות לרווחתה ושגשוגה של אוכלוסיה מוחלשת, שכרגע מתמקד באופן לא פרופורציונאלי ברשויות חלשות מבחינה כלכלית.

אנו אף סבורים, כי אין זה מקרי שהידרדרות הדיור הציבורי במדינת ישראל, חלה במקביל להידרדרות היכולת של המעמד הבינוני להגיע לקורת גג, וחידוש המלאי הוא בשורה אמיתית גם למעמד הבינוני בישראל.

גם אם היינו רוצים לראות תיקון עוול דרמאטי יותר, לאחר הפגיעות הקשות שספג הדיור הציבורי, אנו, נציגי הארגונים החברתיים, רואים בהצעה זו מקרה מבחן מרכזי של ממשלת ישראל, האם היא קשובה למצוקות הקשות שעלו בקיץ האחרון, והאם היא מעוניינת בצמצום הפערים במדינת ישראל.

אנו סבורים, כי יש מקום לתיקונים מסוימים בהצ"ח, אך את זאת ניתן לעשות תוך כדי דיון אחראי ומעמיק בוועדה הרלבנטית שתקדם אותה בכנסת.

חשוב לציין כי המנגנון המוצע בהצ"ח קל ליישום ואינו דורש תקציב חדש. עלותו תתבטא בקבלת תמורה נמוכה יותר עבור הקרקע, לאור זאת שהיזם ישקלל בהצעת המחיר את העלות של החובה לתת 5% מהדירות, בדומה לעסקת קומבינציה רגילה במכירת מקרקעין.

כמו כן, אנו רואים כיום הזדמנות שספק אם תחזור לתקן את מצב הדיור הציבורי, כאשר ישנה קואליציה רחבה ושר שיכון שהבהיר לנו כי הוא מחויב לחקיקה, וכי אנשי המקצוע במשרד תומכים בה ומחויבים לקדמה, אם תאושר.

לפיכך, אנו קוראים לכם לא לפספס את ההזדמנות הזאת, ולא לאכזב שוב מאות אלפי משפחות ולתמוך בהצעת החוק החשובה הזאת שתביא להגשמת הזכות לדיור ולצמצום פערים.

בכבוד רב,

בשם פורום הסיור הציבורי והקואליציה לדיור בר השגה -

דבי גילד-חיו, עו"ד	ברברה אפשטיין
מקדמת מדיניות וחקיקה	מנכ"ל
האגודה לזכויות האזרח	סגור קהילתי

העתק:

מר אריאל אטיאס, שר השיכון והבינוי
שרי הממשלה
חברי הכנסת